

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince arz ederim. 28.12.2023

Hikmet Yalım Halıcı
Isparta Milletvekili

14 Mayıs Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Genel Seçimleri öncesinde eski Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer, okullarda '1 öğün ücretsiz yemek' verildiğini, yemek verilecek öğrenci sayısının 5 milyona çıkacağını vadetmiştir. Ancak bu vaat yerine getirilmediği gibi, bir de 1 milyon 400 bin öğrenciye verilen yemek de kesilmiştir.

Avrupa Birliği'nde (AB) 5 ülkede ücretsiz yemek uygulaması bulunmaktadır. 10 ülkede ise sosyal yardım alanlar veya geliri düşük olan ailelerin çocuklarına ücretsiz yemek verilmektedir. Türkiye ise okul öncesi öğrenciler başta olmak üzere yemek desteği konusunda AB'de son sırada yer almıştır.

Türkiye, Eurostat'ın yayınladığı 'Çocuklarda yoksulluk veya sosyal dışlanma riski' istatistiklerinde birinci sırada yer almaktadır. Yani Türkiye'de gelir adaletsizliği ve yoksulluk nedeniyle dezavantajlı konumda olan çocuklar dışlanmakta ve ötekileştirilmektedir.

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) tarafından yayımlanan rapora göre Türkiye'de her beş öğrenciden birinin parası olmadığı için haftada en az bir kez yemek yiyemediği belirtilmektedir. Bu durum, öğrencilerin akademik ve öğrenme süreci performansları üzerinde de olumsuz etkiler yaratmaktadır.

Türkiye, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ülkeleri arasında, yüzde 19,2 ile son 30 günde yiyecek parası olmadığı için en az bir kez yemek yiyemeyen öğrenci oranı en yüksek olan ülke olmuştur. PISA 2022 ortalama puanları, beslenme sorunları yaşayan öğrencilerin diğerlerine göre akademik olarak geri kaldığını göstermektedir. 'Yemek yiyememe sorunu yaşamayan' öğrencilerin ortalama matematik puanı 461 iken; haftada bir kez bu sorunu yaşayanların ortalaması 42 puan daha düşük duruma inmektedir. Bu durum, öğrencilerin beslenme sıkıntılarının eğitim üzerindeki etkilerini açıkça ortaya koymaktadır.

Bütün bu vahim tablo ve verilere rağmen Türkiye'de öğrencilere yemek desteği vermek yerine, öğrencilerin yemeklerine yüksek oranda zamlar yapılmaktadır.

Isparta Fen Lisesinde pansiyon ücretlerine % 142,60 oranında zam gelmiştir. Öğrencilerin 2023 Aralık ayı yemek bedeli 451,00 TL. olmuştur. Okul yönetimi velilere mesaj göndererek, bütçe kanununda 2024 yılı için pansiyon ücretine %142,60 oranında zam uygulandığını ifade etmiş ve bahsi geçen bu zam oranı yemek ücretine aynen yansıtılmıştır. Bu ve buna benzer yemek zamları Türkiye'nin her yerinde yapılmaya başlamıştır. Bu zamlar sonrasında çok daha fazla öğrenci yemeğe ulaşamayacak ve bu nedenle de algılama ve öğrenme seviyelerinde gerileme olacaktır.

Oysa Anayasanın 'Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi' başlıklı 42. Maddesinde "Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz" denilmektedir. Oysa çocukların aç şekilde derse girdiği bir ortam Anayasa'nın 42'inci maddesinde belirtilen 'çağdaş bilim ve eğitim esasları' anlayışına aykırılık teşkil etmektedir.

Bu bağlamda;

1 – Türkiye'de şu anda kaç öğrenciye ücretsiz yemek desteği verilmektedir? İller sırasıyla ve ayrı ayrı belirtmek üzere; hangi şehirde kaç öğrenciye ne yemek verilmektedir?

2 – Isparta Fen Lisesinde pansiyon ücretlerine neden zam yapılmıştır? Eğitimde neden kar amacı aranmaktadır? Çocukların gelişimine, tarafı olduğumuz sözleşmelere ve Anayasa'ya aykırı olan bu zamların iptali için harekete geçecek misiniz? Bu zamların iptali için harekete geçmek adına neden beklenmektedir?

3 – Önergenin yanıtlandığı tarih itibariyle; kaç okulda yemek ve pansiyon ücretlerine zam yapılmıştır? Bu okullar hangileridir ve hani illerde? Yapılan zam oranı nedir?

4 – 2022 Ocak ila 2023 Aralık ayı arasında geçen sürede kaç öğrenci aç kaldığı veya yetersiz beslendiği için sınıfta bayılmıştır? Tespit edilen bu öğrencilerin akıbetleri ne olmuştur?

5 – 6 Şubat büyük depreminde zarar gören illerimizde öğrencilere yemek desteği verilmekte midir? Bu öğrencilere günde kaç defa ücretsiz yemek verilmektedir?

6 – Seçimler öncesinde iktidarınızın verdiği sözlerden birisi olan '5 milyon öğrenciye ücretsiz yemek' vaadinizi neden tutmadınız? Kaynaklar öğrenciler yerine nereye aktarılmaktadır?

7 – Önergenin yanıtlandığı tarih itibariyle; şu anda Milli Eğitim Bakanlığının işbirliği ve protokol yaptığı kurum, sivil toplum örgütü, vakıf ve dernek sayısı kaçtır? Bunlar hangileridir? Bu protokollerin içeriği nelerdir? Bahsi geçen bu işbirliği ve protokollerde bakanlık olarak ne kadar bütçe harcanmıştır? Hangi dernek ve vakfa ne kadar ödenmiştir?